

J. Maxwell Miller, Gene M. Tucker, *The Book of Joshua, Commentary*, Cambridge 1974, Cambridge University Press, s. 206.

Książka stanowi tom z serii komentarzy do Starego i Nowego Testamentu, *The Cambridge Bible Commentary*, objaśniającej tekst *The New English Bible*. Poprzedzają ją trzy dziełka wprowadnicze: *The Making of the Old Testament*, informujące o historii redakcji ksiąg ST, *The Old Testament Illustrations*, zawierające mapy, wykresy i fotografie, oraz *Understanding the Old Testament*, ukazujące tło historyczne i archeologiczne ST (Cambridge 1972).

Nie jest to jednakże komentarz naukowy, lecz książka mająca na celu popularyzację wiedzy biblijnej, adresowana do nauczycieli i młodzieży. W związku ze swym przeznaczeniem jest zupełnie pozbawiona aparatu naukowego i zakładu u czytelnika nieznaną teologii i języków biblijnych.

Po krótkim, 17-stronicowym wstępie, omawiającym ogólnie problemy literackie, historyczne i teologiczne Księgi Jozuego, autor podaje tekst biblijny, opatrzone komentarzem na zakończenie każdej jednostki tematycznej. W ścisłej zależności od M. Notha, stara się naprzód wyjaśnić i uprzyścić sam tekst biblijny, następnie zaś dość ogólnikowo sygnalizuje związane z nim problemy. Zgodnie z założeniem Notha, główny nacisk kładzie na wewnętrzną krytykę tekstu i historię jego redakcji, podając nie tyle tok rozumowania, co gotowe wyniki badań tego uczonego. Akcentując cechy redakcji deuteronomistycznej i podkreślając teologiczny charakter jej dzieła, autor odwołuje się często do etiologii dla rozwiązania takich zagadnień, jak przejście przez Jordan, zdobycie Jerycha czy zagłada Aj. Problem zatrzymania słońca przez Jozuego tłumaczy jako nawiązanie do poetyckiego stychu z Księgi Sprawiedliwego (Joz 10, 13), który hagiograf zacytował i zinterpretował, pomimo jego zabarwienia mitologiczno-astrologicznego.

Choć komentarz Millera i Tuckera nie wzbogaca jakimś nowym przyczynkiem dotychczasowego stanu badań nad Księgą Jozuego, stanowi niewątpliwie pożyteczną publikacją popularno-naukową, przeznaczoną dla szerokiego ogółu czytelników.

Kraków

S. EMILIA EHRlich, OSU

Handbuch der Verkündigung, herausgegeben von Bruno Dreher, Norbert Greinacher, Ferdinand Klostermann, Band I; Freiburg in Br. (Herder) 1970 str 414, Band II; Freiburg in Br. 1970, str. 352.

Podręczniki i słowniki teologiczne cieszą się od lat dobrą sławą. Nie są one przeznaczone wyłącznie dla specjalistów, choć przez nich pisane, co nadaje specyficzną rangę tym publikacjom. Podejmując zagadnienia z poszczególnych dyscyplin przyczyniają się do wypełnienia luki, na którą jest wciąż ogromne zapotrzebowanie wśród szrokich kręgów czytelników.